

ÔN TẬP VỀ TẬP LÀM VĂN

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

Olm.vn

I. Những dạng đề nghị luận xã hội thường gặp

Nghị luận về hiện tượng đời sống

Bàn bạc, trình bày ý kiến, quan điểm về một sự việc, hiện tượng xảy ra trong thực tiễn đời sống.

Nghị luận về tư tưởng, đạo lí

Bàn bạc, trình bày ý kiến, quan điểm về một vấn đề thuộc lĩnh vực tư tưởng, đạo lý lẽ sống của con người.

Nghị luận về một vấn đề xã hội được rút ra từ tác phẩm văn học

Bàn bạc, trình bày ý kiến, quan điểm về một vấn đề xã hội có ý nghĩa sâu sắc nào đó được rút ra từ tác phẩm văn học.

II. Những lưu ý khi làm bài văn nghị luận xã hội

Xác định đúng vấn đề nghị luận

Lập dàn ý

Sử dụng dẫn chứng phù hợp.

Lập luận chặt chẽ, lời văn cô đọng, giàu sức thuyết phục.

Đưa ra được bài học nhận thức và hành động.

Đảm bảo bố cục ba phần.

Trình bày dung lượng phù hợp với thời gian.

Chú ý lỗi dùng từ, đặt câu, diễn đạt,...

III. Gợi ý cách làm các dạng đề văn nghị luận xã hội

1 Nghị luận về hiện tượng đời sống

Mở bài

- ❖ Dẫn dắt.
- ❖ Giới thiệu vấn đề nghị luận.

Thân bài

- ❖ Giải thích các từ khóa, từ ngữ mang tính ẩn dụ.
- ❖ Trình bày thực trạng của vấn đề.
- ❖ Trình bày nguyên nhân dẫn đến thực trạng của vấn đề.
- ❖ Trình bày ảnh hưởng của vấn đề (lợi ích/ tác hại).
- ❖ Đề xuất giải pháp phát huy/ giải quyết vấn đề.

Kết bài

- ❖ Khẳng định lại vấn đề.
- ❖ Liên hệ bản thân.

2 Nghị luận về tư tưởng, đạo lí

Mở bài

- ❖ Dẫn dắt.
- ❖ Giới thiệu vấn đề nghị luận (trích dẫn nguyên văn tư tưởng, đạo lí bao trùm vấn đề).

Thân bài

- ❖ Giải thích các từ ngữ/ khái niệm; khái quát ý nghĩa của tư tưởng, đạo lí.
- ❖ Trình bày biểu hiện.
- ❖ Phân tích, chứng minh (đánh giá tốt - xấu, đúng - sai; ý nghĩa của vấn đề; đưa dẫn chứng).
- ❖ Phê phán/ ca ngợi biểu hiện ngược.
- ❖ Bài học nhận thức và hành động.

Kết bài

- ❖ Khẳng định lại vấn đề.
- ❖ Đưa ra thông điệp hay lời khuyên.

3

Nghị luận về một vấn đề xã hội được rút ra từ tác phẩm văn học

Mở bài

- ❖ Giới thiệu tác phẩm văn học.
- ❖ Giới thiệu vấn đề nghị luận ở dạng khái quát nhất và định hướng, phạm vi của bài viết.

Thân bài

Phần 1

- ❖ Phân tích, giới thiệu và nêu vấn đề xã hội đặt ra trong tác phẩm văn học.

+ Nếu đề nêu sẵn vấn đề rút ra từ một tác phẩm đã học, người viết sẽ phân tích vấn đề ấy đã được thể hiện như thế nào trong tác phẩm.

+ Nếu đề nêu một văn bản chưa học, không cho sẵn vấn đề, người viết cần đọc hiểu, phân tích để rút ra vấn đề xã hội và ý nghĩa của vấn đề trước khi vào phần hai.

Phần 2

- ❖ Nghị luận về vấn đề xã hội rút ra từ tác phẩm văn học.

+ Người viết bàn bạc, đánh giá về vấn đề nghị luận được đặt ra.

+ Tùy thuộc vào vấn đề nghị luận (hiện tượng đời sống hay tư tưởng, đạo lý) mà người viết lựa chọn các bước làm cho phù hợp (xem lại dàn ý của hai dạng văn nghị luận đã nêu trên).

Kết bài

- ❖ Khẳng định lại vấn đề.
- ❖ Đưa ra thông điệp hay lời khuyên.